

Conèixer-lo i conèixer-te (II): De llavis de Jesús

En aquest segon article de la sèrie «Conèixer-lo i conèixer-te» es considera la iniciativa de Déu en l'oració, que va a trobar l'home i educa el seu cor perquè pugui entrar en relació amb Ell i descobreixi la seva condició de fill estimat de Déu.

03/02/2020

Els primers deixebles de Jesús vivien permanentment fascinats i sorpresos

pel seu Mestre: ensenyava amb autoritat, els dimonis se li sotmetien, afirmava que tenia potestat per perdonar els pecats, feia miracles perquè no dubtessin... Un home tan sorprenent havia d'amagar algun misteri. Un d'aquells dies, a trenc d'alba, quan són a punt de començar una altra jornada esgotadora, els deixebles no troben Jesús. Surten de casa preocupats i recorren la petita ciutat de Cafarnaüm. Jesús no apareix. Finalment, en un pendent que mira cap al llac, el descobreixen... pregant! (cf. *Mc* 1, 35).

L'evangelista ens indueix a pensar que no ho van entendre en un primer moment, però de seguida van poder comprovar que l'episodi de Cafarnaüm no era un fet aïllat. L'oració formava part de la vida del Mestre tant com la predicació, l'atenció a les necessitats de la gent o el descans. Però, mentre totes

aquestes activitats els resultaven comprensibles i fins i tot admirables, aquells temps de silenci els fascinaven, tot i que no els entenien del tot. Només després d'un temps al costat del Mestre es van atrevir a demanar-li: «Senyor, ensenya'ns a pregar, tal com Joan en va ensenyar als seus deixebles» (Lc 11, 1).

Non multa...

Coneixem la resposta de Jesús a aquesta petició: l'oració del Parnostre. I algú podria pensar que els deixebles van quedar decebut: tan sols aquestes poques paraules? Això és el que feia el Mestre durant llargues hores? Repetia sempre el mateix? Podem fins i tot imaginar que la resposta de Jesús els va semblar poca cosa; haurien volgut que Jesús els continués ensenyant. En aquest sentit, l'evangeli de sant Mateu —a diferència del de sant Lluc— ens pot il·luminar una mica més,

ja que situa l'ensenyament del Parnostre en el context del Sermó de la muntanya: on Crist havia assenyalat les condicions principals de l'oració, del tracte veritable amb Déu. Quines són aquestes condicions?

La primera és la *rectitud d'intenció*: es tracta de dirigir-se a Déu *per* Déu, no per altres motius; sens dubte, no fer-ho simplement perquè ens vegin, ni per aparentar una bondat que no tenim (cf. *Mt* 6, 5): Dirigir-nos a Déu perquè ell és un ésser personal, que no s'ha d'instrumentalitzar. Ens ha donat tot el que tenim, existim pel seu amor, ens ha fet fills seus, té cura tendrament de nosaltres i ha entregat la seva vida per salvar-nos. Ell no mereix la nostra atenció només, ni principalment, perquè ens pot aconseguir coses. La mereix... perquè és ell! Sant Joan Pau II, quan encara era bisbe de Cracòvia, ho recordava als joves: «Per què

preguen totes les persones (cristians, musulmans, budistes, pagans)? Per què pregunten? Per què pregunten fins i tot els que creuen que no pregunten? La resposta és molt senzilla. Prego perquè hi ha Déu. Sé que hi ha Déu. Per això prego».[1]

La segona és la *confiança*: ens adrecem a qui és Pare, *Abbá*. Déu no és un ésser llunyà, ni molt menys un enemic de l'home, a qui caldria tenir content, apaivagant-ne la ira o les exigències constantment. Ell és el pare que es preocupa pels seus fills, que sap què necessiten, que els dona el que més els convé (cf. *Mt 6, 8*), que troba «deliciosa la seva companyia» (cf. *Pr 8, 31*).

Així s'entén millor la tercera de les condicions de l'oració, que és la que introdueix la revelació del *Parenostre*: *no fer servir massa paraules* (cf. *Mt 6, 7*). D'aquesta manera podrem experimentar el que

ens recordava el papa Francesc: «Que dolç que és estar enfront d'un crucifix, o de genolls davant el Santíssim, i simplement ser davant els seus ulls!». [2] Massa paraules ens poden atordir i desviar la nostra atenció. Així, en lloc de mirar Déu i descansar en el seu amor, hi ha el perill d'acabar presoners de les nostres necessitats urgents, de les nostres angoixes o dels nostres projectes. És a dir, podem acabar tancats, sense que l'oració ens obri veritablement a Déu i al seu amor transformador.

Hi ha un adagi llatí, *non multa, sed multum*, [3] que sant Josepmaria feia servir per referir-se a la manera d'estudiar, ja que recorda la importància de no dispersar-se en gaires coses —*non multa*—, sinó d'aprofundir en el que és essencial —*sed multum*—. Es tracta d'un consell que serveix també per entendre l'ensenyament de Jesús sobre

l'oració. El Parenostre, en la seva brevetat, no és una lliçó *decebedora*, sinó una autèntica revelació de la manera en què resulta possible la *connexió* veritable amb Déu.

...sed multum

«A la tarda t'examinaran en l'amor; aprèn a estimar com Déu vol ser estimat i muda la teva condició».[4] Aquestes paraules de sant Joan de la Creu ens recorden que estimar significa tenir empatia amb l'altre, endevinar els seus gustos i gaudir de satisfer-los, aprendre —de vegades amb cert sofriment— que no n'hi ha prou amb la nostra bona intenció, sinó que cal aprendre a *encertar-la*.

I per estimar Déu, com aconseguirem encertar-la? Com sabrem els seus gustos? El llibre de Job posa de manifest aquesta dificultat quan, al final, humilment diu: «Jo et preguntaré i tu m'instruiràs» (*Jb* 42, 4). Es tracta de la mateixa petició que

segles després els deixebles van dirigir a Jesús: «Ensenya'ns a pregar». Aprendre a resar no és, doncs, primàriament una qüestió de *tècnica* o de *mètode*. Abans que res, és obertura a un Déu que ens ha manifestat el seu veritable rostre i que ha obert per a nosaltres la intimitat del seu cor. Només coneixent el que nia al cor de Déu podrem pregar veritablement, el podrem estimar com ell vol ser estimat. I, tenint en compte aquest coneixement, *mudar* la condició de la nostra oració, aprendre a resar de la millor manera.

El Parnostre és, doncs, la gran instrucció de Jesús perquè puguem sintonitzar amb el cor del Pare. Per això s'ha parlat del caràcter *performatiu* d'aquesta oració: són paraules que fan en nosaltres el que signifiquen, són paraules que ens canvien. No són merament frases per repetir: són paraules per educar el

nostre cor, per ensenyar-lo a bategar amb els batecs d'amor que agradaran al nostre Pare del cel.

Dir *Pare i nostre* em situa existencialment en la relació que configura la meua vida. Repetir *faci's la vostra voluntat* m'ensena a estimar els plans de Déu i recitar *perdoneu les nostres culpes així com nosaltres perdonem els nostres deutors* m'ajuda a tenir un cor més misericordiós amb els altres. «Les paraules ens instrueixen i ens permeten entendre què hem de voler i demanar nosaltres. I no com si amb les paraules haguéssim de convèncer nosaltres el Senyor per obtenir el que volem».[5] Recitant aquesta oració aprenem a adreçar-nos a Déu posant l'accent en el que és veritablement important.

Meditar les diferents peticions del Pare nostre, potser amb l'ajuda d'alguns dels grans comentaris antics

—el de sant Ciprià o el de sant Tomàs —[6] o d'altres de més recents, com el del *Catecisme de l'Església Catòlica*, pot ser una bona manera de començar a renovar la nostra vida d'oració i, així, viure amb més intensitat la història d'amor que ha de ser la nostra vida.

Amb paraules inspirades

Els deixebles, testimonis de l'oració de Jesús, van veure també que ell s'adreçava al seu Pare en moltes ocasions amb les paraules dels salms. Així ho hauria après de la seva mare i de sant Josep. Els salms van alimentar la seva oració fins i tot en el moment suprem del seu sacrifici a la creu: «*Elí, Elí, ¿lamma sabachtani?*» resa el primer versicle del salm 22 en arameu, tal com el va pronunciar Jesús en el moment en què es consumava la nostra redempció. Sant Mateu també recull que en l'Última Cena, «després de

cantar els salms, van sortir cap a la muntanya de les Oliveres» (Mt 26, 30). Quins himnes són aquests amb els quals el mateix Crist resava?

Durant el sopar de Pasqua, els jueus prenién quatre copes de vi, que representaven les quatre promeses de benedicció de Déu per al seu poble quan van ser alliberats d'Egipte: «Us rescataré», «us alliberaré», «us redimiré» i «us prendré» (Ex 6, 6-7). Es bevien en quatre moments diferents durant el sopar. Al mateix temps, es cantaven els himnes de l'*Hallel*, anomenats així perquè començaven amb la paraula «*hallel*» («al·leluia»).[7] Segurament Jesús els va recitar tots ple d'agraïment i lloant Déu, el seu Pare, com un veritable israelita, conscient del caràcter inspirat d'aquestes oracions, en què es condensen tant la història d'amor de Déu pel seu poble, com les actituds pròpies del cor de l'home davant

d'un Déu sempre més admirable: la lloança, l'adoració, la súplica, la petició de perdó...

No és estrany, doncs, que els primers cristians seguissin aquesta manera de resar de Jesús, basats també en el consell de sant Pau: «Digueu tots junts salms, himnes i càntics de l'Esperit, cantant al Senyor i lloant-lo en el vostre cor. Doneu sempre gràcies per tot a Déu Pare en nom de nostre Senyor Jesucrist» (*Ef* 5, 19-20). De la mateixa manera que les del Parenostre, les paraules dels salms educaven els seus cors, i els obria a una relació autèntica amb Déu. Descobrien, amb sorpresa i agraïment, com aquells versos havien prefigurat sempre la vida de Crist. I, sobretot, comprenien que el seu cor d'home veritable era el que millor havia sabut fer seves les lloances, peticions i súpliques que contenen. Des d'aleshores, «resant-los amb referència a Crist i veient el

seu compliment en Ell, els salms són un element essencial i permanent de l'oració de la seva Església. S'adapten als homes de tota condició i de tots els temps».[8] També nosaltres hi trobarem «aliment sòlid» (cf. *He* 5, 14) per a la nostra oració.

I no només els salms. A aquests es van unir de seguida diferents composicions —«himnes i càntics espirituals»— per lloar el Déu tres vegades sant, que se'ls havia revelat com a comunió de persones, Pare, Fill i Esperit. Va començar així l'elaboració de les oracions que es farien servir en la litúrgia o que alimentarien la pietat fora d'aquesta; el propòsit era ajudar-nos a adreçar-nos a Déu amb paraules adequades, que expressessin la nostra fe en ell. Aquestes oracions, fruit de l'amor de l'Església pel seu Senyor, constitueixen també un tresor en el qual podem educar el nostre cor. Per això, escrivia sant Josepmaria: «La

teva oració ha de ser litúrgica. —Tant de bo tinguessis afició a recitar els salms, i les oracions del missal, en comptes d'oracions privades o particulars». [9]

Sota l'alè de l'Esperit Sant

Tots hem après estudiant textos escrits. Per això podem entendre que les paraules del Parenostre, dels salms o d'altres oracions de l'Església són les que ens han educat en el nostre tracte amb Déu, tot i que fins ara no ho hàgim pensat així.

Tanmateix, la paraula de Déu té una característica pròpia: és viva i, per això, pot aportar novetats insospitades. La carta als Hebreus ens recorda que «la paraula de Déu és viva i eficaç. És més penetrant que una espasa de dos talls: arriba a destriar l'ànima i l'esperit, les articulacions i el moll dels ossos; discerneix les intencions i els pensaments del cor» (*He 4,12*).

Per això, les mateixes paraules, considerades una vegada i una altra, no sonen sempre de la mateixa manera. De vegades s'obren nous horitzons davant dels nostres ulls, sense que sapiguem explicar gaire bé per què: és l'acció de l'Esperit Sant que parla al nostre interior. Ho explicava, amb precisió, sant Agustí: «El so de les nostres paraules colpeja les vostres orelles, però el mestre és dins (...). En voleu una prova, germans? Potser no heu sentit tots aquest sermó? Quants no sortiran d'aquí sense haver après res! Pel que fa a mi, us he parlat a tots, però aquells a qui no parla interiorment la Unció, aquells a qui no ensenya interiorment l'Esperit Sant, tornen amb la mateixa ignorància».[10]

Es percep així l'estreta relació entre l'Esperit Sant, la paraula inspirada i la nostra vida d'oració. Amb raó l'Església l'invoca com el «Mestre interior», que educa el nostre cor

amb les paraules que el mateix Jesús ens va ensenyar, fent-nos descobrir en aquestes paraules horitzons sempre nous, per conèixer millor Déu i així estimar-lo cada dia més.

* * *

«Maria guardava tot això en el seu cor i ho meditava» (Lc 2, 19). L'oració de la nostra Mare es nodria de la seva vida i de la meditació assídua de la Paraula de Déu; allà trobava llum per veure amb més profunditat les coses que l'envoltaven. En el seu càntic de lloança —el *Magnificat*— percebem fins a quin punt la Sagrada Escripura era l'aliment constant de la seva oració. El *Magnificat* està entreteixit de referències als salms i a altres paraules de la Sagrada Escripura, com el «càntic d'Anna» (1 Sa 2, 1-11) o la visió d'Isaïes (Is 29, 19-20), entre d'altres.[11] Amb aquest aliment preparava l'Esperit Sant el seu sí incondicional a l'ambaixada de

l'àngel. Ens hi encomanem perquè també nosaltres deixem que la paraula divina eduqui el nostre cor i ens faci capaços de respondre *fiat!* — faci's! vull!— a tants plans que Déu té per a la nostra vida.

Nicolás Álvarez de las Asturias

[1] K. Wojtyła, *Ejercicios espirituales para jóvenes*, BAC, Madrid 1982, p. 89.

[2] Francesc, *Evangelii Gaudium*, núm. 264.

[3] Cf. *Camí*, núm. 333.

[4] Sant Joan de la Creu, *Dichos de amor y luz*, 59.

[5] Sant Agustí, *Carta 130*.

[6] Cf. Sant Ciprià, *La unidad de la Iglesia, el padrenuestro. A:Donato*,

Ciudad Nueva, Madrid 1991; Sant Tomàs d'Aquino, *Obras catequéticas. Sobre el credo, Padrenuestro, Avemaría, decálogo y los siete sacramentos*, Ediciones Eunote, Pamplona 1995, p. 98-128.

[7] L'*Hallel* es compon del *petit Hallel*, integrat pels salms del 113 (112) al 118 (117), i del *gran Hallel*, que és el salm 136 (135), en el qual es repeteix, en cada versicle, «perquè és eterna la seva misericòrdia». Aquest últim és el salm amb què s'acaba el sopar pasqual.

[8] *Catecisme de l'Església Catòlica*, núm. 2597.

[9] *Camí*, núm. 86.

[10] Sant Agustí, *Tercera homília sobre la I Carta de San Juan*, 13.

[11] A més dels ja esmentats, també hi ha referències a *Habacuc* 3, 18; *Job* 12, 19-20; 5, 11-12 i a *Salms* 113, 7;

136, 17-23; 34, 2-3; 111, 9; 103, 1; 89,
11; 107, 9; 34, 10; 98, 3; 22, 9.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-es/article/coneixer-lo-i-
coneixer-te-ii-de-llavis-de-jesus/](https://opusdei.org/ca-es/article/coneixer-lo-i-coneixer-te-ii-de-llavis-de-jesus/)
(28/03/2025)